

Briselē, 29.4.2016.
SWD(2016) 143 final

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS
IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMS

Pavaddokuments dokumentam

Priekšlikums PADOMES DIREKTĪVAI,

ar ko īsteno Eiropas Savienībā darbojošos Lauksaimniecības kooperatīvu Ģenerālās konfederācijas (COGECA), Eiropas Transporta darbinieku federācijas (ETF) un Zvejnieku saimniecību nacionālo organizāciju asociācijas (EUROPÊCHE) 2012. gada 21. maijā noslēgto un 2013. gada 8. maijā grozīto nolīgumu, ar ko īsteno Starptautiskās Darba organizācijas 2007. gada Konvenciju par darbu zvejniecībā

{ COM(2016) 235 final }
{ SWD(2016) 144 final }

Kopsavilkums

Proporcionāls ietekmes novērtējums par ES sociālo partneru nolīgumu, ar ko īsteno Starptautiskās Darba organizācijas 2007. gada Konvenciju par darbu zvejniecībā.

A. Rīcības nepieciešamība

Kāpēc? Kāda problēma tiek risināta?

Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) Konvencija par darbu zvejniecībā (C188) tika pieņemta 2007. gadā, lai papildinātu un atjauninātu starptautiskos darba apstākļu standartus šajā jomā. Tajā pašā gadā Komisija sāka pirmo posmu apspriešanās procesā ar ES sociālajiem partneriem saskaņā ar Līguma par ES darbību (LESD) 154. pantu. ES sociālie partneri tika aicināti "izskatīt iespējas izstrādāt kopīgu iniciatīvu, lai veicinātu neseno pieņemtās SDO 2007. gada Konvencijas par darbu zvejniecībā noteikumu piemērošanu ES". 2013. gada 8. maijā Eiropas Transporta darbinieku federācija (ETF), Zvejnieku saimniecību nacionālo organizāciju asociācija (*Europêche*) un ES darbojošos Lauksaimniecības kooperatīvu Ģenerālā konfederācija (*COGECA*) noslēdza nolīgumu un 2013. gada 10. maijā lūdza Komisiju nolīgumu transponēt ES tiesību aktos (izmantojot direktīvu). ES sociālie partneri nolīgumā vēlējas apvienot ES *acquis* noteikumus un SDO Konvencijas C188 noteikumus.

Galvenās konstatētās problēmas ir saistītas ar nelaiemes gadījumu un arodslimību augsto risku, smagumu un biežumu, kas ir ievērojami lielāks nekā citās ekonomikas nozarēs. Tas izraisa darba kavējumus un priekšlaicīgu aiziešanu no darba nozarē un tādējādi palielina darba devēju un sociālā nodrošinājuma sistēmu izmaksas. Galvenie veicinātājfaktori ir šādi. 1. Ar darbu saistīti faktori: negadījumus bieži vien izraisa nogurums, kas saistīts ar ilgajām darba stundām, nepietiekamu veselības aizsardzību un drošību vai darba apstākļiem. 2. Lēnais ratificēšanas temps: esošie starptautiskie līgumi par drošību uz kuģiem nav stājušies spēkā tāpēc, ka ratificēšana norit lēni. Francija ir vienīgā ES dalībvalsts, kas Konvenciju C188 ir ratificējusi. 3. Sadrumstalotība: ES darba un darba aizsardzības tiesību akti, kuros paredzēti visiem darba ņēmējiem piemērojami noteikumi, veido sadrumstalotu regulējumu, kas nav pilnīgi piemērots attiecīgās jomas īpašajiem darba apstākļiem. Jautājumos, kas nav ietverti ES *acquis*, ES dalībvalstis ir ieviesušas ļoti atšķirīgus valsts standartus.

Ko paredzēts panākt ar šo iniciatīvu?

Vispārīgais mērķis: uzlabot darba un dzīves apstākļus zvejniekiem, kuri strādā uz kuģiem, kas peld ar ES dalībvalsts karogu. Konkrētie mērķi: 1) uzlabot zvejnieku darba aizsardzību ES un 2) izveidot konsolidētu tiesisko regulējumu, kas ir pielāgots darba apstākļiem jūras zvejniecībā.

Kāda ir ES līmeņa rīcības pievienotā vērtība?

Tiktu radīts konsolidēts ES tiesiskais regulējums jūras zvejniecības jomā, kas ir saskaņots ar starptautiskajiem standartiem, kuros ir elementi, kas patlaban nav reglamentēti ES līmenī, piemēram, zvejnieku medicīniskie sertifikāti vai tiesības saņemt medicīnisko palīdzību uz kuģa. Rīcība balstās uz spēkā esošajiem starptautiskajiem un ES standartiem, piemērojot ES līgumus. Pateicoties ES tiesiskajam regulējumam, radīsies vienlīdzīgi konkurences apstākļi jūras zvejniecības jomā visās ES dalībvalstīs. Nolīgums palīdzēs paātrināt starptautisku līgumu ratificēšanu. Tas arī stiprinās ES vadošo lomu attiecībās ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām, lai uzlabotu atbilstību starptautiskiem pasākumiem, tostarp cilvēktiesību ievērošanu un jūras dzīvo resursu saglabāšanu un pārvaldību.

B. Risinājumi

Kādi normatīvie un nenormatīvie politikas risinājumi ir apsvērti? Vai kādam variantam tiek dota priekšroka? Kāpēc?

Komisija var tikai apstiprināt vai noraidīt parakstītāju pušu lūgumu nolīgumu īstenošanai ar leģislatīvu aktu. Tā nevar grozīt nolīguma tekstu. Tāpēc ir izvērtēts tikai viens politikas risinājums (t. i., nolīgumā paredzētie pasākumi), un tas salīdzināts ar pamatscenāriju (t. i., risinājums — neveikt turpmākus ES pasākumus). Salīdzinot risinājumus, jāsecina, ka nolīgums ļauj sasniegt izvirzītos mērķus ar kopumā samērīgām izmaksām un ka direktīva ir atbilstošs instruments nolīguma īstenošanai.

Kuru risinājumu kurš atbalsta?

Nolīgums ir noslēgts starp ES jūras zvejniecības sociālajiem partneriem.

- Eiropas Transporta darbinieku federācija (ETF): pārstāv jūras zvejniecības jomas darba ņēmējus, un tai ir biedri 11 dalībvalstīs (BE, BG, DE, DK, ES, FR, IT, NL, PL, PT un UK).
- *Europêche*: mazapjoma un lielapjoma zvejas segmentā apvieno attiecīgās jomas darba devējus no 11 dalībvalstīm (BE, DE, DK, ES, FR, EL, IT, NL, PL, SE un UK) un vēl no divām, kam ir novērotāja statuss (LV un LT).
- *COGECA*: *Cogeca* pārstāv Eiropas lauksaimniecības, mežsaimniecības, zivsaimniecības un lauksaimniecības pārtikas kooperatīvu vispārējās un konkrētās intereses, un tajā piedalās 11 nacionālās organizācijas (CY, DE, EE, ES, FR, EL, IE, IT, MT, NL un SI).

Kopumā ir pārstāvētas 16 dalībvalstis, kuras nodarbojas ar jūras zvejniecību. Turklāt ES sociālā dialoga komitejā ir pārstāvētas 8 dalībvalstis, kuras veido 84 % no nozares kopējās nodarbinātības un 87 % pilnslodzes

<p>ekvivalenta izteiksmē. Tāpēc var secināt, ka sociālie partneri, kas parakstījuši nolīgumu, ir reprezentatīvi attiecīgās nozares pārstāvji un tāpēc tie var pamatotī lūgt Komisiju, lai šis nolīgums tiktu īstenots ar tiesību aktu saskaņā ar LESD 155. pantu. Visas ES dalībvalstis balsojumā atbalstīja SDO 188. konvenciju, kad tā tika pieņemta 2007. gadā. Francija ir vienīgā ES dalībvalsts, kas to ir ratificējusi. Dažas ES dalībvalstis (UK, NL, EE un DK) konvenciju gatavojas ratificēt.</p>
C. Vēlamākā risinājuma ietekme
Kādus ieguvumus nodrošinās vēlamais risinājums (ja tāds ir, pretējā gadījumā — galvenie risinājumi)?
<p>Nolīgums uzlabos dzīves un darba apstākļus jūras zvejniecībā attiecībā uz darba laiku, minimālo vecumu, medicīniskajiem sertifikātiem, riska novērtēšanu un medicīnisko palīdzību uz kuģa. Tas radīs arī vienlīdzīgus nozares konkurences apstākļus, nosakot minimālos standartus visā ES. Katras ieinteresēto grupas galvenie ieguvumi ir šādi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Darba devējiem nolīgums ļaus samazināt ar darbu saistītu nelaimes gadījumu, traumu un saslimšanu skaitu un ar tiem saistītās kompensācijas izmaksas, produktivitātes zudumu un darbinieku mainību. Ir aplēsts, ka, samazinoties arodslimību gadījumu skaitam, darba devēji gadā iegūs EUR 200 000. Mainoties darbā notikušu nelaimes gadījumu skaitam, darba devēji varētu ietaupīt vairāk nekā EUR 400 000. Analīze rāda, ka nelaimes gadījumu darbā un arodslimību gadījumu skaita samazinājums būtu ilgstošs un piecu gadu periodā tiktu novērsts no 200 līdz 2000 nelaimes gadījumu darbā un no 300 līdz 1300 arodslimību gadījumu, un darba devēju kopējais ieguvums no arodslimību skaita samazinājuma būtu EUR 0,2 līdz 1,6 miljoni un EUR 0,4 līdz 3,8 miljoni — no nelaimes gadījumu skaita samazinājuma. • Pateicoties nolīgumam, mazināsies darba ņēmēju nelaimes gadījumu vai saslimšanas risks un līdz to arī risks zaudēt peļņitspēju, tādējādi nodrošinot viņiem iespēju ilgāk palikt nozarē un padarot nozari pievilcīgāku jauniešiem un kvalificētiem darba ņēmējiem. • Pateicoties nolīgumam, samazināsies valstu iestāžu izmaksas par sociālā nodrošinājuma pabalstiem un veselības aprūpi. Valstu iestāžu ieguvumi turpināsies arī pēc analizētā piecu gadu perioda beigām, un ir aplēsts, ka kopējais ieguvums saistībā ar hospitalizācijas izmaksu ietaupījumiem būs vairāk nekā EUR 0,2 un 1,5 miljoni piecu gadu periodā.
Kādas ir vēlamā risinājuma izmaksas (ja tāds ir, pretējā gadījumā — galveno risinājumu izmaksas)?
<p>Kopumā nav gaidāms, ka nolīguma īstenošana būtiski palielinās izmaksas. Dažas izmaksas būs vienreizējas (piem., izmaksas, kas saistītas ar nolīguma īstenošanu valsts tiesību aktos), bet dažas būs regulāras (piem., izmaksas saistībā ar medicīniskajiem sertifikātiem, kuri būs periodiski jāatjauno, repatriācijas izmaksas u. c.). Dalībvalstu izmaksas atšķiras atkarībā no tā, cik lielā mērā to tiesību akti jau atbilst nolīgumam.</p> <p>Francija ir vienīgā ES dalībvalsts, kas konvenciju ir ratificējusi. Dažas dalībvalstis (BE, DE, DK, EE, EL, FI, HR, LT, LV, NL un PL) ievēro lielāko daļu nolīguma noteikumu, tāpēc šo dalībvalstu izmaksas būs nelielas. Spānijai, Portugālei, Itālijai un Apvienotajai Karalistei būs jāmaina daži savu tiesību aktu aspekti (t. i., medicīniskie sertifikāti, repatriācijas tiesības). Tomēr dalībvalstīm, kurām būs jāmaina savas valsts tiesību akti, izmaksas par vienu darba ņēmēju vai uzņēmumu kopumā saglabāsies samērīgas ar sasniedzamo mērķi. Repatriācijas izmaksas tiek lēstas EUR 10 000 apmērā par vienu repatriāciju, kopā līdz EUR 0,1 miljoniem gadā. Kopējās aplēstās medicīnisko sertifikātu izmaksas ir EUR 0,5 miljoni gadā.</p>
Kā tas skars uzņēmumus, MVU un mikrouzņēmumus?
<p>Šajā jomā gandrīz 90 % uzņēmumu ir mikrouzņēmumi ar tikai vienu kuģi. Lai gan dati ir ierobežoti, var pieņemt, ka ievērojama daļa ir kuģi, kurus īpašnieks ekspluatē vienpersoniski (uz tiem nolīguma noteikumi neattiecas) vai kurus ekspluatē kapteinis kopā ar vēl vienu vai divām pašnodarbinātām personām vai darba ņēmējiem uz kuģa.</p> <p>No mazajiem uzņēmumiem ietekmēti būs tikai tie uzņēmumi, kuros darba ņēmēji vai pašnodarbinātas personas strādā līdzās darba ņēmējiem. Tā kā nolīguma vispārējā kvantitatīvā un kvalitatīvā ietekme uz uzņēmumiem ir neliela (lai gan nenovēršami vairāk tiks ietekmēti MVU), ir maz ticams, ka samazināsies to konkurētspēja. Turklāt attiecībā uz dažām zvejnieku vai kuģu kategorijām nolīgumā dalībvalstīm paredzēta iespēja nolīgumu īstenot pakāpeniski piecu gadu laikposmā.</p>
Vai tiks būtiski ietekmēti valstu budžeti un pārvaldes iestādes?
<p>Samazinoties darbā notikušu nelaimes gadījumu, arodslimību un darba traumu skaitam, samazināsies valsts iestāžu izmaksas par sociālo nodrošinājumu un veselības aprūpi. Izņemot ar hospitalizāciju saistītos ietaupījumus (sk. iepriekš), ietaupījumus, kas saistīti ar palīdzības sniegšanu darbā notikušu nelaimes gadījumu, darba traumu un arodslimību gadījumā, ir grūti izteikt skaitliski.</p>
Vai būs kāda cita būtiska ietekme?
<p>Tā kā nolīguma vispārējā kvantitatīvā ietekme uz uzņēmumiem ir neliela, nav gaidāms, ka nolīgums ietekmēs zivju cenu un līdz ar to — patērētājus. Nav gaidāma izstumšanas ietekme, t. i., pāreja no darba ņēmēja statusa uz pašnodarbinātas personas statusu.</p>
D. Turpmākie pasākumi
Kad politika tiks pārskatīta?
<p>Eiropas Komisija, apspriedusies ar darba devējiem un darba ņēmējiem Eiropas līmenī, uzraudzīs, kā tiek īstenota šī direktīva, ar ko īsteno nolīgumu. Nolīguma īstenošanas direktīvu Eiropas Komisija izvērtēs piecus</p>

gadus pēc tās stāšanās spēkā.